

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

लातूर जिल्हा

१९८७-८८

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - लातूर

१९८७-८८

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन- मुंबई

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय-

लातूर

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - लातूर

१९८७-८८

अनुक्रमणिका

विषय	पृष्ठ क्रमांक
भाग - १	
१) दृष्टिक्षोपात लातूर जिल्हा (सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना)	एक ते सात
२) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	१ ते २६
भाग - २	
३) जिल्हा सांख्यिकी गोष्टावारा (त्रिविधा माहितीचे सांख्यिकीय तक्ते)	१ ते २०६

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८७-८८

दृष्टिक्षोपात लातूर जिल्हा

(एक)

अ. क्र.	बाब	परिमाण	लातूर जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
१	२	३	४	५
(एक)	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक स्थान			
	१. उत्तर अक्षांश	अंश	१८.०५ ते १८.७५	१६.४ ते २२.१
	२. पूर्व रेखांश	अंश	७६.२५ ते ७७.२५	७२.६ ते ८०.९
	ब) हवामान			
	तपमान		(१९८७)	(१९८६)
	१. किमान	सेल्सियस	१४.५	उ. ना.
	२. कमाल	सेल्सियस	३८.४	उ. ना.
	३. पर्जन्य (सरासरी)	मि. मी.	७१८.७	उ. ना.
	क) प्रशासकीय विभाग (१ एप्रिल)			
	१. तालुके	संख्या	५	३०३
	२. पंचायत समित्या	संख्या	५	२९८
	३. टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	-	१३० (१९८५-८६)
	४. एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	५	२९८
	५. शाहरे	संख्या	५	३०७
	६. गावे (एकूण)	संख्या	९०४	४१८३३
	१. निर्जन (वस्ती नसलेले)	संख्या	१९	२४७९
	२. वस्ती असलेले	संख्या	८८५	३९३५४
	७. क्षेत्राकळ	चौ. कि. मी.	७३७३	३०७६९०
(दोन)	प्रशासकीय संस्था (३१-३-८८)			
	१. पंचायत समित्या	संख्या	५	२९८
	२. महानगरपालिका	संख्या	-	११
	३. नगरपरिषदा	संख्या	५	२१६
	४. कटकमंडळे	संख्या	-	७
	५. ग्रामपंचायती (३१-३-८८)	संख्या	६४६	२४७०७ (३१-३-८७)
	६. पोलीस स्थानके (१-१२-८७)	संख्या	१८	७८४
	७. पोलीस जाऊट पोस्ट (१-१२-८७)	संख्या	१६	११९१

(दोन)				
१	२	३	४	५
(तीन) लोकसंख्या (१९८१)				
१. ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१०८०	४०७९१	
२. नागरी लोकसंख्या	—"	२१३	२१९९३	
३. एकूण लोकसंख्या	—"	१२९३	६२७८४	
४. अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	—"	२१२	४४८०	
५. अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१६.३८	७.१४	
६. अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	हजारात	३५	५७७२	
७. अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	२.७०	९.१९	
८. पुरुष	हजारात	६६०	३२४१५	
९. स्त्रिया	—"	६३३	३०३६९	
१०. स्त्री पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषा	९५९	९३७	
११. घनता	मागे स्त्रिया चे प्रमाण दर चौ. कि.मी.	१७५	२०४	
१२. साक्षरतेचे प्रमाण	क्षेत्रातील लोकसंख्या			
१. एकूण	टक्केवारी	३४.६१	४७.१८	
२. पुरुष	टक्केवारी	४८.१३	५८.७९	
३. स्त्रिया	टक्केवारी	२०.५०	३४.७९	
४. राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	२२	—	
चार) कृषि		१९८१-८२	१९८६-८७	⊕
(रेणापूर विभाग सोडून)				
१. भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	६६७	३०७५८	
२. जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी टक्केवारी	—"	०.८	५३७०	
३. शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन		१.२	१७.४६	
अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	१३.१	१०८२	
ब) पडीक आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	—"	७.५	१७२५	
क) एकूण	—"	२०.६	२८०७	

(तीन)

१	२	३	४	५
४. पडीक जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
१. कायम गुरचरेणा आणि इतर	हजार हेक्टर	१९	१५४२	
२. झाडे झुडपाखालील जमीन	" -	८	१८३	
३. लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	" -	२९	१०३२	
५. पडीक जमीन				
१. चालू पड	" -	३८	९०१	
२. इतर पड	" -	१८	१०००	
६. पिकाखालील क्षेत्र				
१. पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	" -	५३५	१७९२३	
२. दुसोटा क्षेत्र	" -	९४	२०१९	
३. एकूण पिकाखालील क्षेत्र	" -	६२९	१९९४२	
७. ओलित क्षेत्र				
१. निव्वळ ओलित क्षेत्र	" -	३५	१८०४	
२. एकूण ओलित क्षेत्र	" -	४२	२३४३	
८. महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्ये)	" -	४६५	१४१२३ (१९८८)	
९. उचित धारणा जमीन (१९८०-८१)			(अस्थायी)	(अंतीम)
१. २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या ००	४६६	३०७७५	
२. २ ते १० हेक्टर	" -	९१२	३१८२	
३. १० हेक्टर पेक्षा जास्त	" -	१३६	४८७४	
१०. जमीन महसूल वसूली (१९८७-८८)	लाखा रु.	१५.८४	उ. ना.	
११. जिल्हा परिषदांचा उपकर (८७-८८)	" -	२०.८४	उ. ना.	
१२. पंचायत समित्यांचा उपकर (८७-८८)	" -	१७.२०	उ. ना.	

(पाच) पशुसंवर्धन (पशुधन गणना १९८२)

१. पशुधन	संख्या हजारात	७०८	३०९१९
२. गाई व बैल	" -	३७५	१६१६२
३. म्हशी व रेडे	" -	११७	३९७२
४. मेंढ्या	" -	३९	२६७१
५. शेळ्या	" -	१४२	७७०५
६. कोंबड्या व बंदके	" -	१५०	१९८४४

पुढे चालू

(चार)

१	२	३	४	५
(सहा) सहकार (१९८७-८८)				
१. सहकारी संस्था	संख्या	१९८७	८७६७६	
२. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	"	५६८	१८३४४	
३. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था संख्या हजारात	संख्या	१७१	६८३०	
ची सभासद संख्या				
४. दुग्धशाळा संस्था	संख्या	४५७	१२९४१	
५. प्राथमिक कृषिपतसंस्थानी दिलेली कर्जे	रु. कोटीत	२१.६०	६८०	
(सात) जलसिंचन (३०-६-८८) (३०-६-८६)				
१. पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र				
१. मोठे प्रकल्प	संख्या	१	१६	
लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	१८	उ. ना.	
२. मध्यम प्रकल्प	संख्या	६	१४६	
लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	१८	उ. ना.	
३. लघु प्रकल्प (पृष्ठभाग)	संख्या	९२	१४००	
लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	२५	उ. ना.	
४. सिंचन विहीरीखाली भाजणारे क्षेत्र		(१९८१-८२)	(१९८६-८७)	
	हजार हेक्टर	३०	९९२	
(आठ) उद्योग (१९८७ अखोर)				
१. नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	३६	२४९७१	
२. नोंदणीकृत चालू कारखाने (उत्पादन चालू असलेले)	संख्या	३४	२०६०९	
३. साखार कारखान्याची संख्या (चालू असलेले छाजणी धारून)	" - (३०-६-८८)	३	१११	
४. साखार कारखान्यातील उत्पादन	हजार मे. टन	३९	२७९५	
५. सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	२	१२१	
(नऊ) वीज				
१. वीजपुरवठा केलेली शहरे व छोडी (३१-३-८८)	संख्या	९०९	३८१७७	
२. विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	"	९०४	उ. ना.	
३. वीजपुरवठा केलेले पंपसंच	"	३४८४२	१२४२१०२	
४. मोठार गॅस संयंत्रे	"	१४०२	उ. ना.	

पुढे चालू

(पाच)

१	२	३	४	५
(दहा)	सार्वजनिक आरोग्य (१९८७)			
१.	रुग्णालये	संख्या	१२	७६८
२.	दवाखाने	संख्या	१५	१७९९
३.	प्राथमिक आरोग्य केन्द्र	संख्या	३९	१५३९
४.	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	१	८१
५.	एकात्मिक बाल विकास योजना गट	संख्या	१	उ. ना.
६.	अंगणावाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	१८७५८	उ. ना.
(अकरा)	शिक्षण		३०-९-८७	३०-९-८८
१.	सकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	११०२	५५५१३
२.	एक शिक्षाकी शाळा	संख्या	२६५	१६७४६
३.	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या		
	संख्या	संख्या हजारात	२१५	९७६१
४.	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	-	५	२५३
५.	प्रत्येक शिक्षाकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४३	३९
(बारा)	द्वयम शिक्षण		३०-९-८७	३०-९-८८
१.	द्वयम शाळा	संख्या	२३४	८७८७
२.	शाळेतील सकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१०७	५०६६
३.	शाळेतील शिक्षक	-	४	१६१
४.	प्रत्येक शिक्षाकामागे द्वयम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३०	३१
(तेरा)	उच्च शिक्षण		३०-९-८७	३०-९-८८
१.	संस्था	संख्या	१२	१००७
२.	सकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१४	९५०
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण		(१९८७-८८)	(१९८६-८७)
१.	प्रौढ शिक्षण केन्द्रे	संख्या	८००	१८७३९
२.	प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारात	२४	उ. ना.
	ब) तांत्रिक विभाग		(१९८७-८८)	(१९८६-८७)
१)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था			
१.	शासकीय व शासन सहायित	संख्या	४	१८०

पुढे चालू

(सहा)				
१	२	३	४	५
	२. इतर (खाजगी)	संख्या	-	उ. ना.
	२. शासकीय व शासन सहायित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मध्ये मंजूर झालेल्या जागा	संख्या	११००	४२३२८
	३. तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण संस्था			
	१. शासकीय व शासन सहायित	संख्या	१	उ. ना.
	२. इतर (खाजगी)	संख्या	२०	५७५ (१९८५-८)
	४. शासकीय, तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	२४०	६०५९९ (१९८७-
	५. अभियांत्रिकी संख्या	संख्या	२८	उ. ना.
(पंधरा) परिवहन आणि दळणावळ (३१-३-१९८८)				
	१. एकूण रेल्वे मार्गांची लांबी	कि. मी.	१४८	५४४०
	२. रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	७४१	उ. ना.
	३. एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)	कि. मी.	३२२४	१६६४१६
	४. राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि. मी.	-	२९५५
	५. राज्य महामार्गांची लांबी	कि. मी.	७५२	३०५४८
	६. महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	१२१६	३७२२४
	७. इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	१२५६	३६४०३
	८. ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	८०४	५९२८६
(सोळा) पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा				
	१. कठीण गावांची संख्या	संख्या	-	६०१३
	२. खोड्यांना केलेला पुरवठा			
	अ) नळाचा पुरवठा	संख्या	३०३	उ. ना.
	ब) कूपनलिका	संख्या	२७१४	उ. ना.
	क) त्रिहीर	संख्या	२४८२	उ. ना.
	३. टँकर्स किंवा हेलगाडीने पाणी पुरवठा केली जाणारी गावे	संख्या	४३	उ. ना.
	४. योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	-	उ. ना.

(सात)

१	२	३	४	५
(सतरा)	धारवांधणी (१९८७-८८)			
	भागीहीन कागपारासाठी	संख्या	१८२६४	उ. ना.
	दांडालेल्पा होपडगा			
(आठरा)	स्कार्त्तिक ग्राणीणा विकास कार्पूण			
	१. दारिद्र्य रेण्णोखालील कुटूंबे (१९८२-८३)	लाखात	०.६९	४१
	२. १९८७-८८ मधील लाभार्थी (१९८६-८७ मधील)			
	अ) जुने लाभार्थी	संख्या	५४२६	१०८७४९
	ब) नवे लाभार्थी	संख्या	१६६५६	१२९३६९
(एकोणीस)	रोजगार निर्मीती (१९८७-८८)		(८६-८७)	(८७-८८)
	१. रोजगार हमी योजना	कोटी मनुष्य दिवस	०.७५	१५.५५
	२. राष्ट्रीयग्राणीणा रोजगार कार्पूण १९८७-८८	-	०.०७	२.६२
	३. ग्राणीणा भागीहीन रोजगार कार्पूण १९८७-८८	-	०.०५	२.४१
(वीस)	आदिवासी कल्याणकार्णी योजना (१९८७-८८)		(१९८६-८७)	(१९८६-८७)
(आठरा)	आदिवासी आश्रमशाळा	संख्या	-	उ. ना.
	विध्याथी	संख्या	-	उ. ना.
(एकवीस)	सागासर्णीय कल्याणकार्णी योजना १९८७-८८			
(आठरा)	१. सागासर्णीयासाठी वसतीगृहे	संख्या	७	उ. ना.
	२. वसतीगृहाते राहणारे विध्याथी संख्या		४११	उ. ना.
(बावीस)	जिल्हा नियोजन (१९८७-८८)			
	१. वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रु. कोटीत	१३.०८	२३२०
	२. अनुसोधा-भारत काढण्यासाठी तरतूद	-	११.५१	३००
(तेवीस)	नागरी पुरवठा			
	१. रास्त भावाची दुकाने (१९८८)	संख्या	१११८	३४२८३
	२. साठा स्कूण (८७-८८)	००० मे.टन	५.९	७२९ (८६-८७)
	३. ग्रासकीय गुदासे ३१-३-८८	संख्या	१४	११२५

टीप : अस्थापी